

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 4. augusta 2015 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného **M. Š.** a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvineného M. Š. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 23. júla 2015, sp. zn. PK-2T/16/2008, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1, písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 23. júla 2015, sp. zn. PK-2T/16/2008, sa **z r u š u j e** a obvinený M. Š., nar. X. v M., trvale bytom S., H., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov sa **p r e p ú š ť a** z väzby na slobodu.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, č. k. PK-2T/16/2008-8011, zo dňa 23. júna 2010 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 To 23/2010, zo dňa 11. februára 2011 bol obžalovaný M. Š. uznaný vinným:

v skutku č. 1:

zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom období najneskôr v roku 2001, v meste Senica, okres Senica, M. Š. zosnoval a s doposiaľ nezistenými osobami postupne vytváral a štrukturálne formoval zločineckú skupinu, neskôr nazývanú „Š. alebo chlapi od Š.“, ktorá na území Trnavského a Bratislavského kraja koordinovane pôsobila až do 29. septembra 2007 s cieľom páchania zločinov tak, aby tým získali priamo alebo nepriamo finančný a majetkový prospech, najmä

spôsobom vydierania, zavražďovaním, podvodmi a vyhrážkami, pričom druh a rozsah činnosti, plánovanie síl a prostriedkov určoval výhradne M. Š., ktorý pod svojou neustálou kontrolou jednotlivými úlohami poveroval priamych podriadených členov zločineckej skupiny, tzv. pravé ruky, ktorými boli v priebehu

- Z. U. v presne nezistenom období v rozmedzí od roku 2004 do 29.9.2007 robil biletára - vyhadzovača a usporiadateľa na diskotékach a v čase spáchania skutku č. 7) a 12)

- M. M. v čase spáchania skutku č. 11).

pričom mjr. Bc. P. C. v priebehu roku 2002 poskytoval podporu zločineckej skupine tým, že ako príslušník Policajného zboru Slovenskej republiky, v tom čase zaradený na OO PZ Jablonica, poskytoval M. Š. informácie z policajného prostredia, ako aj o pripravovaných a vykonávaných akciách v služobnom obvode OR PZ Senica,

a zároveň M. Š. vykonával povinné organizačné porady s členmi zločineckej skupiny a osobami činnými pre zločineckú skupinu, na ktorých sa plánovali a vyhodnocovali jednotlivé akcie zločineckej skupiny, ďalej sa vykonávala povinná fyzická príprava, M. Š. stanovil systém rozdeľovania finančného zisku v zločineckej skupine, zabezpečoval ubytovanie niektorých členov zločineckej skupiny, stanovoval sankcie pri porušení jeho príkazov a nariadení a pri svojvoľnom opustení zločineckej skupiny a zločinecká skupina disponovala zbraňami ako sú baseballové palice a obušky, a motorovými vozidlami,

v skutku č. 3:

z trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň v mesiaci december v roku 2003 M. Š. ako vodca zločineckej skupiny, po tom, čo zistil, že Ing. K. K. má ako podnikateľ neuhradenú pohľadávku vo výške 800.000,- Sk (26.555,14 Eur), poveril M. Č. v S., aby spoločne s R. C. vo večerných hodinách poškodili na výstrahu osobné motorové vozidlo zn. Renault 21 Ing. K. K., ktoré mal odstavené pred svojím rodinným domom v Skalici v Z., pričom R. C. bol M. Š. určený ako vodič a M. Č. medzi tým porozbíjal predné sklá na vozidle, následne na to mal Ing. K. K. výhražný telefonát z bratislavského telefónneho čísla od doposiaľ presne neustálenej osoby, ktorý sa týkal jeho neuhradenej pohľadávky, na základe čoho vyhľadal M. Š. so žiadosťou o pomoc, ktorý mu za finančnú odmenu prisľúbil, že mu v jeho probléme pomôže, pričom si s ním dohodol stretnutie v Českej republike v meste Hodonín v reštaurácii „P.“, kde ho

priviezol M. Č. aj spoločne s J. F. a tu mu M. Š. vysvetlil, že celú záležitosť ohľadom pohľadávky rieši silná „bratislavská skupina“, pričom stačí, ak vyplatí sumu vo výške 400.000,- Sk (13.277,57 Eur) a problém bude vyriešený, preto nasledujúci deň po predchádzajúcom dohovore, pred obcou V., odovzdal Ing. K. K. v papierovej obálke s logom Tatra banky M. Č. a J. F. finančnú čiastku vo výške 400.000,- Sk (13.277,57 Eur), ktorú potom M. Č. odovzdal M. Š. v mieste jeho trvalého bydliska, za čo M. Š. R. C. a J. F. vyplatil finančnú odmenu a M. Č. odmenu vo výške 20.000,- Sk (663,88 Eur) odmietol, lebo sa mu zdala nízka, existencie skupiny Z. K., M. Č., F. A., P. H., blízkym organizačným pracovníkom bol člen zločineckej skupiny J. F. a títo ďalej v zmysle príkazov M. Š. riadili zverenú úlohu a jednotlivé akcie, ako aj členov zločineckej skupiny a osôb činných pre zločineckú skupinu, pričom členmi zločineckej skupiny boli:

M. Š. ako vodca zločineckej skupiny v celom období najneskôr od roku 2001 až do 29. septembra 2007, pričom spáchal skutky pod číslom 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9) a 11),

Z. K. najneskôr od roku 2001 do apríla až mája roku 2003, potom od presne nezisteného obdobia roku 2004 do roku 2005, ktorý najskôr robil rozpisovanie služieb biletárov a vyhadzovačov na diskotékach, potom bol v tzv. výjazdovej skupine, neskôr bol veliteľom tzv. výjazdových skupín, vymáhal pohľadávky, bol v pozícii pravej ruky M. Š., bol poverený M. Š. riadiť násilnú činnosť, tzv. rozbíjačov a vyberaním nelegálnych poplatkov od podnikateľov za tzv. ochranu,

P. H. najneskôr od januára roku 2005 do 29. septembra 2007 bol v tzv. výjazdovej skupine spolu s členom zločineckej skupiny P. S., bol pravou rukou M. Š. a ako člen zločineckej skupiny spáchal skutky č. 6), 7), 8), 9) a 11),

- v skutku č. 4:

z trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň v lete roku 2004 M. Š. ako vodca zločineckej skupiny prikázal R. J., aby ten poveril M. Č., aby Z. J. zatelefonoval výhražný telefonát, čo M. Č. aj urobil z verejnej telefónnej búdky z obce Lehnice v okrese Komárno a v telefonáte sa M. Č. vyhrážal Z. J. likvidáciou jeho osoby, ako aj jeho dcéry, pokiaľ aj naďalej bude žiadať vyplatenie dlhu R. M., nar. X., čím vzbudil u Z. J. dôvodnú obavu o život a zdravie seba, ako aj svojej rodiny, a preto Z. J. zo strachu zastavil exekučné konanie a svoju pohľadávku už ďalej nevymáhal,

v skutku č. 5:

z trestného činu hrubého nátlaku podľa § 235b ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň v mesiaci júl v roku 2004 prišiel do firmy M. R. S., okres Komárno, R. J., ktorý predložil R. M., nar. X. plnú moc na vymáhanie oprávnenej pohľadávky Z. J., nar. X., a to prostredníctvom firmy S. J., F. so sídlom H., S., pričom ako členovi zločineckej skupiny mu na vymoženie tejto pohľadávky boli vedúcim zločineckej skupiny M. Š. poskytnutí ďalší členovia zločineckej skupiny, a to M. Č., J. H. a R. C., ktorý bol vo funkcii vodiča a M. J., ktorý bol pre zločineckú skupinu činný, a títo svojou prítomnosťou, najmä psychickým nátlakom zastrašovali R. M., ako aj jeho rodinných príslušníkov, a to takým spôsobom, že po prenajatí obecného pozemku, na ktorom stála nehnuteľnosť rodinného domu rodiny M. a hospodárske budovy, ktoré slúžia na podnikateľskú činnosť R. M., na tomto pozemku stanovali asi týždeň a počas tejto doby na príkaz M. Š. sprostredkovaný R. J., aby vymohli pohľadávku od R. M., vyvíjali na neho psychický nátlak takého charakteru, že menovaní sa počas svojho pobytu správali až do neskorých nočných hodín hlučne, vulgárne, vykonávali veľkú potrebu na prístupových chodníkoch k domu, v záhrade poškodzovali fóliovník, ničili úrodu, vypúšťali pitnú vodu, vypínali elektrinu, kontrolovali občianske preukazy rodinným príslušníkom R. M., pričom sa mu aj R. J. vyhrážal, že ak nezaplatí, budú v tomto konaní pokračovať, a to až do dňa 23.7.2004, kedy R. M. vyplatil R. J. časť pohľadávky vo výške 115.000,- Sk (3.817,30 Eur), a na vyplatení zvyšku pohľadávky sa dohodol R. M. s R. J. do konca mesiaca september 2004, pričom začiatkom mesiaca september 2004 opätovne prišli, pričom R. J. sa mu vyhrážal, že tento krát to bude ešte horšie, a tak znovu stanovali asi tri dni na tom istom pozemku a správali sa rovnakým spôsobom za účelom vymáhania zvyšku pohľadávky od R. M., a preto im R. M. dňa 6. septembra 2004 vyplatil požadovanú sumu vo výške 376.000,-Sk (12.480,91 Eur), ktorú prevzal R. J. a túto následne odovzdal po predchádzajúcej vzájomnej dohode M. Š., ktorý z takto vymoženej sumy peňazí si presne nezistenú sumu peňazí ponechal a časť ponechal R. J. ako odmenu pre neho a R. J. potom zo svojej časti vyplatil odmenu M. Č., M. J., J. H. a R. C.,

v skutku č. 6

z obzvlášť závažného zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. d), ods. 5 písm. c) Tr. zák. s použitím § 138 písm. b) Tr. zák. a § 141 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň koncom mesiaca január 2005 prišiel do podniku F. v S. M. Š. spoločne s P. H., ako aj s ďalšími doposiaľ neustálenými osobami, za majiteľkou S. H., nar. X., pričom M. Š. ako vodca zločineckej skupiny oznámil majiteľke podniku, že mu bude pravidelne odvádzať z tržby finančnú hotovosť vo výške 5.000,-Sk (165,97 Eur) za tzv. ochranu a P. H. uviedol, že to môže byť pre ňu aj horšie, s čím však S. H. nesúhlasila, a preto v mesiaci august 2005 ju opätovne so súhlasom M. Š. navštívili P. H., Z. K. spoločne s P. Š., ktorí sa jej začali vyhrážať, že v prípade neplatenia, môžu prísť do jej podniku „maďari alebo bratislaváci“, ktorí budú robiť výtržnosti, môžu podpáliť podnik, a preto S. H., zo strachu, pravidelne mesačne až do mesiaca september 2006 vyplácala sumu vo výške 2000,- Sk (66,39 Eur) priamo do rúk P. H., ktorý chodil túto sumu vyberať spoločne s P. Š., pričom túto sumu si delili s vedomím M. Š. P. H. a P. Š. na polovicu,

v skutku č. 7:

z obzvlášť závažného zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. d), ods. 5 písm. c) Tr. zák. s použitím § 138 písm. a) Tr. zák. a § 141 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom období v priebehu mesiacov február až apríl 2006 zločinecká skupina na príkaz M. Š. nútila poškodeného O. P., nar. X., aby za to, že kazí ceny mäsa v Seredskom a Trnavskom regióne zároveň platil aj za poskytovanie tzv. ochrany, pričom na prvom stretnutí s poškodeným O. P., ktoré sprostredkoval Z. K.. prostredníctvom Z. U. sa zúčastnili v meste Holíč P. H., Z. K. a Z. U., kde P. H. oznámil poškodenému O. P., že kazí ceny mäsa. a preto musí platiť za tzv. ochranu, čo poškodený odmietol a následne P. H. po dohode s M. Š. sa opakovane stretol cez sprostredkovanie Z. U., ktorý poškodenému telefonicky oznámil „že už to horí“, s poškodeným O. P. v mieste jeho bydliska v meste Šaštín - Stráže na P., pričom na stretnutí sa zúčastnili aj Z. U. s nezistenými osobami, kde P. H. požadoval od poškodeného O. P. platiť sumu 100.000,- Sk (3.319,39 Eur) mesačne za tzv. ochranu, ale poškodený O. P. odmietol platiť a ochranu tiež, na čo P. H. oznámil postoj poškodeného O. P. M. S. a následne O. P. navštívili neznáme osoby rómskeho pôvodu, že ich posielajú M.. a že ho majú na starosti, a keď aj týchto odmietol, tak v nočných hodinách presne

neustálení členovia zločineckej skupiny v mesiaci marec 2006 prehodili cez oplotenie jeho rodinného domu, v ktorom sa nachádza aj sídlo jeho firmy tri zápalné fľaše s obsahom neznámej horľavej látky, ktoré sa po dopade na zem vznietili, čo spôsobilo vyhorenie stánku PNS nachádzajúcom sa na uvedenom pozemku v hodnote 70.000,- Sk (2.323,57 Eur) a v priebehu mesiaca apríl 2006 opäť prehodili cez uvedené oplatenie dve zápalné fľaše, ktoré spôsobili poškodenie osobného motorového vozidla zn. BMW X3, so spôsobenou škodou cca 10.000,- Sk (331,94 Eur) v dôsledku čoho získal O. P. dôvodnú obavu o život a zdravie seba a svojej rodiny, ako aj obavu o spôsobenie ďalších materiálnych škôd na svojom majetku,

v skutku č. 8:

z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s použitím § 141 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

dňa 28. apríla 2006 na príkaz M. Š. ako vodcu zločineckej skupiny prišli do spoločnosti H. v priemyselnom parku A. S. za P. L. P. H. a P. Š., ktorí sa mu začali vulgárne vyhrážať, že keď nechce mať problémy, musí sa vyrovnáť s M. Š. za svoje dvojročné podnikanie, lebo inak ho môžu dobiť, pričom P. L. ako konateľ spoločnosti H. v dôsledku reálnej obavy o svoj život a zdravie v tejto oblasti ukončil podnikanie,

v skutku č. 9:

z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák. s použitím § 141 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

v polovici mesiaca august v roku 2006 v katastri obce Sekule na vodnej ploche Oširíd R. Z. na príkaz M. Š., ktorý mu sprostredkovali neznáme osoby a potvrdil P. H., prišiel za Ing. J. H., ktorý na uvedenej vodnej ploche jazdil na vodnom skútri a tomuto oznámil, že za vozenie na vodnej ploche je potrebné platiť sumu vo výške 1.000,- Sk (33,19 Eur) za deň alebo paušálny poplatok 10.000,- Sk (331,94 Eur), za sezónu, pričom takto vybrané peniaze mali byť pre vodcu zločineckej skupiny M. Š., čo Ing. J. H. odmietol, následne na to R. Z. odišiel a vrátil sa v sprievode P. H., ako aj ďalších piatich doposiaľ presne neustálených osôb, ktorí ho obkolesili s tým, že P. H. sa mu vyhrážal, že ak nemieni rešpektovať príkazy M. Š. ohľadom platenia za vozenie sa na vodnej ploche Oširíd, má okamžite vodný skúter vytiahnuť z vody, čo Ing. J. H. z obavy fyzického útoku aj možného poškodenia vodného skútra rešpektoval, a telefonoval otcovi JUDr. J. H., ktorý následne komunikoval s P. H. a R. Z. pri

bufete, ktorý prevádzkoval R. Z. pri vodnej ploche Oširíd a títo JUDr. J. H. po hádke povedali, že si to má riešiť s M. Š.,

v skutku č. 11:

z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s použitím § 141 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

dňa 20. septembra 2006 v čase o 12.30 hod. R. Z. dovezol osobným motorovým vozidlom zn. AUDI A6. ev. č. S. P. P. na zrušené benzínové čerpadlo spol. Benzinol na ul. M. R. Štefánika v Šaštíne - Strážoch okres Senica, kde od P. P. L. Č. spoločne s ďalšími najmenej 10 doposiaľ nezistenými osobami požadovali aj za použitia fyzického násillia vyplatenie sumy vo výške 1.000.000,- Sk (33.193,92 Eur) do bližšie neurčeného termínu, ako pokuty za krádež a zničenie osobného motorového vozidla zn. BMW. čiernej farby, typu 528, ev. číslo S., ktorého užívateľom bol L. Č., ktoré mal v minulosti údajne odcudziť a následne podpáliť P. P., a to takým spôsobom, že minimálne dvakrát neznáma osoba udrela P. P. dlaňou do tváre so slovami „aby si vedel, že to myslíme vážne“, na základe konania týchto osôb mal P. P. dôvodnú obavu o svoj život a zdravie, o čom sa ihneď dozvedel P. H., ktorý sa s M. Š. dohodol, že o tie peniaze P. P. oberú, pričom ho oklamali, že mu pokutu udelila silná bratislavská skupina tzv. P., o čom ho aj prostredníctvom R. Z. a neskôr M. M. utvrdzovali s tým, že R. Z. mu aj povedal, že M. Š. už vybavil zníženie pokuty na 550.000,- Sk (18.256,66 Eur) a 100.000,- Sk (3.319,39 Eur) bude odmena pre skupinu M. Š. za vybavenie zníženia pokuty, pričom sumu 650.000,- Sk (21.576,05 Eur) mal P. P. vyplatiť skupine M. Š. na vopred dohovorrenom mieste v dvoch splátkach po 300.000,- Sk (9.958,18 Eur) a 350.000,- Sk (11.617,87 Eur), a tak dňa 3.10.2006 v čase o 10.45 h na parkovisku, pri reštaurácii S. v Senici M. M. na pokyn vedúceho zločineckej skupiny M. Š. prevzal od P. P. sumu 300.000,- Sk (9.958,18 Eur) a potom na základe telefonických pokynov od vedúceho zločineckej skupiny M. Š. mal P. H. prevziať túto sumu od M. M. o 11.55 hod. pred barom D. na H., avšak k prevzatiu peňazí nedošlo

a odsúdený podľa § 189 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 36 písm. j) Tr. zák. a § 37 písm. h) Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody na 24 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 23. júla 2015, sp. zn. PK-2T/16/2008, bol podľa § 403 Trestného poriadku per analogiam a § 72 ods. 1 písm. a) Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. vzatý (po právoplatnom rozhodnutí o povolení obnovy konania) do väzby obvinený M. Š.

Väzba začala plynúť odo dňa 23. júla 2015 o 12.17 hod. a vykonávala sa v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov.

Uznesenie bolo odôvodnené tým, že uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3Nt/1/2013, zo dňa 15. júna 2015 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tost 19/2015, zo dňa 15. júla 2015 bola o. i. aj u odsúdeného M. Š. podľa § 394 ods. 1 Tr. por. per analogiam z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky a konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov povolená obnova konania vo veci pôvodne vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku, pod sp. zn. PK-2T/16/2008, a zároveň podľa § 400 ods. 1 Tr. por. bol u odsúdeného M. Š. zrušený výrok o treste z rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T/16/2008, z 23. júna 2010 v spojení s výrokom o treste z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 To 23/2010, z 11. februára 2011, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Na základe príkazu na prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vydaného predsedom senátu vo veci Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3Nt/1/2013, dňa 22.07.2015 bol obvinený M. Š. prepustený dňa 22.07.2015 z výkonu trestu odňatia slobody. V príkaze sa doslovne uvádzalo: „Na základe uznesenia Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 15. júna 2015, sp. zn. BB-3Nt/1/2013, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. júla 2015, sp. zn. 3 Tost/19/2015, bolo právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania, avšak od 15. júla 2015 kedy vo veci rozhodol najvyšší súd, nebolo rozhodnuté ani o väzbe obvineného a nedošlo ani k jeho prepusteniu z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu, ani k prerušeniu trestu, preto prikazujem,

aby obvinený M. Š., nar. X. v M., t. č. v ÚVTOS Leopoldov bol ihneď prepustený z výkonu trestu odňatia slobody.“

Zároveň predseda senátu vo veci Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3Nt/1/2013, dňa 22.07.2015 požiadal OO PZ Leopoldov, aby obvineného M. Š. ihneď po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody predviedli na neverejné zasadnutie, ktoré sa malo konať vo veci Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T/16/2008, dňa 23. júla 2015 o 11.00 hod., predmetom ktorého malo byť rozhodovanie o väzbe obvineného.

Tento termín neverejného zasadnutia bol určený predsedom senátu v trestnej veci Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pod sp. zn. PK-2T/16/2008, dňa 22. júla 2015 za súčinnosti s predsedom senátu vo veci Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3Nt/1/2013, stým, že predseda senátu vo veci PK-2T/16/2008 bol predsedom senátu vo veci BB-3Nt/1/2013 zároveň vyrozumený, že dňa 22. júla 2015 mu bude doručený spisový materiál na ďalšie konanie vo veci, sp. zn. PK-2T/16/2008, a o väzbe obvineného M. Š. v zmysle § 403 Tr. por. doposiaľ nebolo rozhodnuté.

Spisový materiál bol predsedovi senátu vo veci Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T/16/2008, (ďalej už len predseda senátu) doručený dňa 22. júla 2015 o 16.25 hod.

Podľa § 403 Tr. por., ak obvinený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu v pôvodnom rozsudku, rozhodne súd po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktorým spolu s povolením obnovy konania zrušil výrok o tomto treste, bez odkladu o väzbe.

Keďže predseda senátu zistil, že o väzbe obvineného M. Š. nebolo rozhodnuté v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku podľa § 403 Tr. por. (tak, ako to predpokladá aj § 77 ods. 3 Tr. por.), túto skutočnosť posúdil tak, že o väzbe obvineného je potrebné rozhodnúť podľa § 403 Tr. por. per analogiam v pôvodnej trestnej veci Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T/16/2008.

Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. o. i. pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe.

Na určený termín neverejného zasadnutia bol dňa 22. júla 2015 predvolaný obvinený M. Š. a upovedomení o ňom boli dňa 22. júla 2015 obhajca a prokurátor ÚŠP GP SR. Obvinený bol na neverejné zasadnutie predvedený príslušníkmi OR PZ Trnava.

Zo spisového materiálu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3Nt/1/2013, (zväzok 3, č.1. 367) predseda senátu zistil, že obvinený M. Š. si dňa 21. apríla 2015 zvolil obhajcu Mgr. Romana Tomana, PhD., ktorého splnomocnil okrem jeho zastupovania ako odsúdeného v konaní o povolenie obnovy konania, aj v rozsahu všetkých právnych vecí, i v rozsahu práv a povinností podľa Trestného poriadku. Právo na obhajobu bolo teda u obvineného i v konaní Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pod sp. zn. PK-2T/16/2008, zachované.

Zo spisového materiálu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T/16/2008, vyplýva, že obvinený M. Š. bol v pôvodnom konaní vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Senici, sp. zn. Tp 40/2006, zo dňa 6. októbra 2006 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 4 Tpo 47/2006, zo dňa 14. októbra 2006 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. Väzba obvineného začala plynúť odo dňa 3. októbra 2006. Po právoplatnom odsúdení nastúpil M. Š. výkon trestu odňatia slobody, pričom do uloženého trestu sa mu započítala celá doba strávená vo väzbe (§ 45 ods. 1 Tr. zák.). M. Š. bol po celú dobu trestne stíhaný väzobne.

Skúmaním materiálnych podmienok väzby súd zistil, že pre všetky skutky uvedené v obžalobe boli obvinenému M. Š. vznesené obvinenia tak, ako je to podrobne uvedené v uznesení Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-Pšv/24/06, zo dňa 17. marca 2008 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tošs 9/2008, zo dňa 26. marca 2008. Materiálne podmienky väzby sú dané už samotnou skutočnosťou, že v konaní o povolení obnovy konania bol u odsúdeného M. Š. zrušený len výrok o treste z rozsudku Špecializovaného trestného súdu

v Pezinku, sp. zn. PK-2T/16/2008, z 23. júna 2010 v spojení s výrokom o treste z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 To 23/2010, z 11.02.2011, pričom výrok o vine zrušený nebol, zostal právoplatný.

Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. je daný preto, že u obvineného je dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä, ak mu hrozí vysoký trest.

Konkrétne dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. súd vidí vtom, že obvinený M. Š. už bol právoplatne uznaný vinným v tomto konaní z deviatich trestných činov, z toho piatich obzvlášť závažných zločinov, pričom napriek povoleniu obnovy konania mu naďalej hrozí uloženie mimoriadne vysokého trestu v trestnej sadzbe 20 až 24 rokov.

Rozpätie trestnej sadzby súd odôvodňuje tým, že hoci trestná sadzba u najprísnejšie trestných obzvlášť závažných zločinov je 20 až 25 rokov alebo doživotie, v pôvodnom konaní bol M. Š. uložený trest odňatia slobody na 24 rokov a v zmysle § 405 písm. b) Tr. por., ak bola povolená obnova konania len v prospech obvineného, nesmie mu byť novým rozsudkom uložený trest prísnejší, než aký mu bol uložený v pôvodnom rozsudku.

Obvinenému M. Š. teda reálne hrozí s pravdepodobnosťou blížiacou sa istote uloženie trestu odňatia slobody najmenej vo výmere 20 rokov, pričom obvinený doposiaľ vykonal trest v trvaní cca 8 rokov, 9 mesiacov a 19 dní. Obvinenému teda reálne hrozí výkon trestu odňatia slobody najmenej v dĺžke viac ako 11 rokov, pričom v zmysle § 67 ods. 1 Tr. zák. osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin môže byť podmienene prepustená až po výkone 3/4 uloženého trestu odňatia slobody, t.j. pri treste odňatia slobody na 20 rokov až po výkone 15 rokov uloženého trestu odňatia slobody. V prípade obžalovaného M. Š. však nie je prejedikovaním skutočnosť, že súd pri ukladaní trestu v rámci uvedenej trestnej sadzby bude musieť prihliadať aj na rozsah a závažnosť spáchanej trestnej činnosti, takže smerodajná výška trestu hroziaca obvinenému pre posúdenie pojmu „vysoký trest“ je rozpätie celej trestnej sadzby, t.j. 20 až 24 rokov.

S prihliadnutím na rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie NS SR, sp. zn. 2 Tost 4/2015, zo dňa 5. februára 2015) týkajúcu sa aplikácie

väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. po tom, čo obžalovaní boli doposiaľ neprávoplatne odsúdení k vysokému trestu odňatia slobody a taký vysoký trest im hrozí, si Špecializovaný trestný súd uvedenú argumentáciu analogicky osvojuje aj pre posudzovanie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., keď obvinený M. Š. je už právoplatne uznaný vinným z vyššie uvedených trestných činov a reálne mu hrozí uloženie vysokého trestu v trestnej sadzbe 20 až 24 rokov.

Rovnako tak po tom, čo bol obvinený M. Š. právoplatne uznaný vinným z deviatich trestných činov a hrozí mu uloženie vysokého trestu odňatia slobody aj s prihliadnutím na trest, ktorý už vykonal, predstavujú takéto skutočnosti zásadnú zmenu situácie k odôvodneniu útekovvej väzby v tom, že sa zoslabuje požiadavka na ďalšie dodatočné dôvody, ktoré môžu byť menej významné oproti situácii, kedy by k právoplatnému uznaniu viny doposiaľ nedošlo.

Špecializovaný trestný súd poukazuje aj na relevantnú časť odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Tost 4/2015, zo dňa 5. februára 2015, ktoré si analogicky osvojuje aj na zdôvodnenie útekovvej väzby u obvineného M. Š.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tejto problematike ďalej uviedol, že:

„Na rozdiel od väzby od jej počiatku do momentu vydania neprávoplatného rozhodnutia súdu o vine a treste, ktorá sa považuje za pozbavenie osobnej slobody jednotlivca podľa článku 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor - vyhlásený pod č. 209/1992 Z. z.), je pozbavenie osobnej slobody podľa článku 5 ods. 1 písm. c) - väzba po neprávoplatnom prvostupňovom rozsudku - chápané skôr ako zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom (Wemhoff v. Spolková republika Nemecko č. 2122/64 zo dňa 27. júna 1968).

V zmysle tohto rozhodnutia opakovane judikoval i Ústavný súd Českej republiky (Nález Ústavného súdu ČR z 10. apríla 2014, sp. zn. I ÚS 185/14; uznesenie sp. zn. II ÚS 88/01 zo dňa 18. februára 2003; uznesenie sp. zn. II ÚS 775/02 zo dňa 11. marca 2003; uznesenie sp. zn. II ÚS 3/03 zo dňa 11. marca 2003; uznesenie sp. zn. III ÚS 1577/08 zo dňa 14. augusta 2008).

Podľa tejto rozhodovacej praxe, aj v prípade dlhotrvajúcej väzby riziko úteku neprávoplatne odsúdeného hrozí už len zo samotnej skutočnosti neprávoplatného odsúdenia na vysoký trest, ktoré sa od momentu vydania takého rozsudku považuje za uväznenie a nie za zákonné zatknutie alebo iné zbavenie osobnej slobody za účelom predvedenia pred súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody vedúce k domnienke, že je nutné zabrániť takej osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní, splnenie podmienky hrozby úteku uvedenej v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Za vysoký trest sa pritom považuje v zmysle ustálenej judikatúry trest 8 rokov odňatia slobody a vyšší. Pre posúdenie, či môže byť uložený vysoký trest, je vždy pomocným pravidlom základná zákonná sadzba. Ak tá umožňuje uloženie trestu odňatia slobody najmenej 8 rokov, čo je i naďalej v slovenskom trestnom práve hranica považovaná za určenie vysokého trestu, možno aplikovať takýto postup i na prerokúvaný prípad bez toho, aby sťažnostný súd skúmal a zaoberal sa detailne ďalšími dôvodmi, ktoré ako podporné vymenoval senát 6To citovanom rozhodnutí 6 Tost 40/2014.

V prerokúvanom prípade tak nie je potrebné skúmať, či existujú ďalšie skutočnosti odôvodňujúce obavu z úteku.

V rozhodovacej praxi Ústavného súdu Českej republiky je dokonca možné nájsť i rozhodnutie, ktoré za vysoký trest považovali trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov (uznesenie sp. zn. II ÚS 88/01 zo dňa 18. februára 2003).

... V takom prípade Najvyšší súd v zhode s praxou Ústavného súdu ČR uznáva a výkladu pojmu pozbavenie osobnej slobody po neprávoplatnom rozhodnutí súdu prvého stupňa o vine a treste podľa Európskeho súdu pre ľudské práva v uvedenom rozhodnutí, že riziko úteku, či skrývania sa je podstatne zvýšené. V takých prípadoch nie je potrebné dodatočne preukazovať ďalšie dôvody útekovej väzby, pretože takýto dôvod je možné považovať za dostatočný aj pri dlhotrvajúcej väzbe, napriek tomu, že k právoplatnému odsúdeniu doposiaľ nedošlo... Popri nich už žiadne iné dôvody nie je nevyhnutné preukazovať."

Pokiaľ sa týka dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., tak tieto súd na rozdiel od prokurátora u obvineného M. Š. nevzhliadol. Pri svojom posúdení súd vychádzal z nasledovných skutočností.

Je síce pravdou, že obvinený M. Š. zosnoval, založil zločineckú skupinu, bol jej členom, resp. vodcom a zločinecká skupina páchala pomerne rozsiahlu závažnú trestnú činnosť, ale bolo to v období roku 2001 až do 3. októbra 2006.

Obvinený M. Š. bol obmedzený na osobnej slobode z dôvodu väzobného trestného stíhania a následného výkonu trestu odňatia slobody kontinuálne od 3. októbra 2006 do 22. júla 2015, t.j. po dobu takmer 9 rokov.

Zločinecká skupina uvedená v obžalobe bola rozložená a jej trestná činnosť bola eliminovaná.

Obvinený M. Š. v súčasnosti v podstate nemá záznam v registri trestov za právoplatné odsúdenie za trestnú činnosť.

Z hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov rovnako nevyplývajú ani len indície, že by obvinený M. Š. prejavoval negatívne svoje vodcovské či organizačné schopnosti, naopak konflikty nevytváral, príkazy a pokyny plnil, nebol disciplinárne potrestaný, bol pracovne zaradený a pracovné povinnosti si plnil svedomito a udržiaval aktívny kontakt s rodinou.

Obvinený M. Š. má kde bývať, má finančné prostriedky na obživu (pri predvedení mal pri sebe finančnú hotovosť vo výške cca 5.000,- €), má možnosť sa zamestnať.

Na neverejnom zasadnutí v konečnom návrhu obvinený naznačil, že má snahu viesť v budúcnosti riadny život, je otcom štyroch detí a počas výkonu trestu odňatia slobody mal záujem o podmienené prepustenie.

Z takto opísaných skutočností nie je možné podľa názoru súdu urobiť záver o existencii dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., t. j. že z konania obvineného alebo ďalších konkrétnych skutočností ku dňu rozhodovania o väzbe vyplýva aktuálna dôvodná obava, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) rozhodujúc o podanej sťažnosti preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť obvineného M. Š. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 23. júla 2015, sp. zn. PK-2T/16/2008, je dôvodná.

Podľa § 403 Tr. por. ak obvinený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu v pôvodnom rozsudku, rozhodne súd po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktorým spolu s povolením obnovy konania zrušil výrok o tomto treste, bez odkladu o väzbe.

Podľa § 77 ods. 3 Tr. por. dĺžka trvania väzby, o ktorej bolo rozhodnuté v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podľa § 380 ods. 2 alebo § 403, sa posudzuje samostatne a nezávisle od dĺžky trvania väzby v pôvodnom konaní.

Ak má Špecializovaný trestný súd (ďalej len ŠTS) za to, že o väzbe malo byť rozhodnuté už v konaní o sťažnosti obvineného Š. proti uzneseniu o povolení obnovy konania (čo naznačuje v odôvodnení uznesenia na č.l. 8 ods. 7), mýli sa.

Ustanovenie § 77 ods. 3 Tr. por. sa týka otázky samostatného posudzovania lehoty väzby v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podľa § 380 ods. 2 alebo § 403 Tr. por., nijako však neurčuje, že by v prerokúvanej veci a posudzovanej situácii mal rozhodovať nadriadený (sťažnostný) súd.

Na rozdiel od rozhodovania o väzbe v dovolacom konaní, ktoré (dovolacie konanie) je jednostupňové a kde zákon v § 380 ods. 2 Tr. por. výslovne zveruje rozhodnutie o väzbe dovolaciemu súdu, konanie o obnove konania je dvojstupňové a zákon aj v ustanovení § 403 Tr. por. ustanovuje vecnú príslušnosť na rozhodnutie o väzbe pre „súd“.

Súdom je v tomto prípade súd prvého stupňa, nie nadriadený súd. To platí bez ohľadu na okolnosť, či proti rozhodnutiu o návrhu na povolenie obnovy konania bola podaná sťažnosť alebo nie, a či teda v konečnom dôsledku (naposledy) rozhodoval o povolení obnovy konania súd prvého stupňa alebo nadriadený súd.

Podstatné je, že o väzbe sa rozhoduje až po právoplatnosti uznesenia, ktorým bola povolená obnova konania a zrušený výrok o treste.

O väzbe potom rozhoduje senát, ktorý je činný v obnovenom konaní, nie senát, ktorý rozhodoval o návrhu na povolenie obnovy konania (samozrejme, v prípade náhlej prekážky rozhodovania je tu možné zastúpenie, bez ohľadu na nezmeniteľnosť senátu v obnovenom konaní, teda v tomto prípade pri následnom rozhodovaní o treste na hlavnom pojednávaní).

Ako určujúce sa pre toto rozhodnutie javí, že v prípade vykonávania trestu odňatia slobody sa najprv musí v zmysle § 403 Tr. por. rozhodnúť o väzbe a až od výsledku tohto (čiastkového) konania závisí, či po právoplatnosti v ňom vydaného rozhodnutia bude obvinený vykonávať väzbu (v prípade pozitívneho rozhodnutia súdu prvého stupňa o väzbe naďalej, po výkone väzby na základe predbežne vykonateľného uznesenia tohto súdu), alebo či jeho trestné stíhanie v obnovenom konaní nebude prebiehať väzobne.

ŠTS túto otázku vyriešil prepustením obvineného na slobodu, avšak nezákonne, pri absencii obligatórneho postupu uvedeného v § 403 Tr. por., teda bez primárneho rozhodnutia o väzbe – bez právneho titulu, ktorý by prepustenie obvineného na slobodu umožňoval.

Táto chyba však nemôže byť na ujmu obvinenému.

Pri rozhodovaní o väzbe podľa § 403 Tr. por. je potrebné zohľadniť okrem materiálnych dôvodov väzby aj otázku bezodkladnosti rozhodovania o väzbe.

Ak mal ŠTS za to, že už nemôže o väzbe rozhodnúť bezodkladne (že mu to neumožňuje vrátenie spisu z najvyššieho súdu až 22. júla 2015, po rozhodnutí tohto súdu o sťažnosti proti uzneseniu o povolení obnovy konania 15. júla 2015), mal to vyjadriť v obsahu svojho (negatívneho) rozhodnutia o väzbe. V takom prípade by na základe eventuálne podanej sťažnosti prokurátora najvyšší súd okrem väzobných dôvodov v sťažnostnom konaní posudzoval aj už zmienenú otázku bezodkladnosti (rovnako v prípade pozitívneho rozhodnutia ŠTS o väzbe bez postupu spojeného s prepustením obvineného na slobodu a podaní sťažnosti obvineným) – to je však už, ako bolo uvedené, bezpredmetné.

Je však zároveň nutné uviesť, že nemožno bezodkladné rozhodnutie súdu zastierať prepustením obvineného na slobodu, spojeným s jeho bezprostredne nasledujúcim zadržaním (predvedením) a následným „bezodkladným“ rozhodnutím súdu o väzbe.

Za tejto situácie neostávalo najvyššiemu súdu iné, ako rozhodnutie o vzatí do väzby zrušiť a prepustiť obvineného z väzby na slobodu.

K postupu pri negatívnom rozhodnutí o väzbe súdu prvého stupňa a nadriadeného súdu v prípade uvedenom v § 403 Tr. por. je potrebné uviesť, že by sa per analogiam uplatnil postup pri primeranom použití ustanovení §§ 71 ods. 1 písm. a/, ods. 3, 83 ods. 2 a 3, 87 ods. 2, 190 ods. 3, 292 ods. 5 a 6 Tr. por., aj keď ide o ex offo, nie o návrhové konanie o väzbe a o rozhodovanie senátu, nie sudcu pre prípravné konanie (v tomto prípade by tiež bol obvinený pred vykonaním verejného zasadnutia sťažnostného súdu prepustený na slobodu, ak by proti rozhodnutiu o nevzatí do väzby bola prokurátorom podaná sťažnosť, avšak až na základe takého, naposledy uvedeného rozhodnutia).

Zástupne, k otázke bezodkladnosti rozhodovania podľa § 403 Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné:

Požiadavka bezodkladnosti znamená, že po zrušení výroku o treste pri povolení obnovy konania môže výkon trestu odňatia slobody pretrvávať do rozhodnutia o väzbe podľa § 403 Tr. por. len nevyhnutnú dobu.

Pre riešenie maximálneho limitu tejto doby je možné uvedenú situáciu porovnať so situáciou, v ktorej po podaní návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby v prípravnom konaní pretrváva obmedzenie osobnej slobody obvineného zadržaním do rozhodnutia súdu (sudcu pre prípravné konanie) o väzbe. (§ 87 ods. 2 Tr. zák.).

V nadväznosti na to možno analogicky uzavrieť, že je potrebné, aby súd prvého stupňa rozhodol o väzbe v situácii popísanej v § 403 Tr. por. najneskôr do dvoch dní (túto lehotu nie je nutné počítať na hodiny) odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie o povolení obnovy konania.

Samozrejme, ak také uznesenie nadobudne právoplatnosť už na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa, je potrebné, aby tento súd (avšak senát, ktorý bude rozhodovať v obnovenom konaní) rozhodol po výsluchu obvineného už skôr, pokiaľ je to z faktických dôvodov možné.

Ak prebieha v konaní o povolení obnovy konania sťažnostné konanie proti rozhodnutiu o takom návrhu, je potrebná súčinnosť nadriadeného súdu a súdu prvého stupňa v tom smere, aby súd prvého stupňa obdržal čo najskôr spisový materiál a zápisnicu o úkone (neverejnom zasadnutí) nadriadeného súdu, na ktorom nadriadený súd rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na povolenie obnovy konania (v prípade možnosti aj písomne vyhotovené rozhodnutie nadriadeného súdu) a aby teda mohol rozhodnúť bezodkladne.

Z týchto dôvodov najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a sťažnosti obvineného M. Š. vyhovel, bez možnosti činiť rozhodnutie závislým na danosti väzobného dôvodu (dôvodov).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 4. augusta 2015

JUDr. Libor Duřa, v.r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková